NADÁCIA
Národný Pamätník
Slovenského Vysťahovalectva

PAMÄTNÍK SLOVENSKÉHO VYSŤAHOVALECTVA

Ideový zámer, projekt

Bratislava, november 2025

ÚVOD

V dejinách našej planéty Zem sa migrácia ľudstva stala takou jej prirodzenou súčasťou, ktorá zásadným spôsobom oddávna až dodnes ovplyvňuje celkové dianie vo svete. Exodus národov je dodnes živý a tvorí neoddeliteľnú súčasť svetových i národných dejín. Odchody príslušníkov jednotlivých národov sa stali ochudobnením, ale i obohatením a v prípadoch, keď si diaspóra uchovala duchovné prepojenie so starou vlasťou, stáva sa imanentnou súčasťou nielen minulosti, ale i súčasnosti a budúcnosti.

Tieto skutočnosti sa stali určujúcimi pri stanovení ich dôležitosti a významu pre väčšinu emigračných a imigračných štátov a sú determinujúce pri tvorbe a výkone štátnej politiky vo vzťahu k súčasným migračným pohybom a vlastným menšinám a komunitám žijúcim v zahraničí. Jedným z konkrétnych výstupov je budovanie a existencia pamätníkov venovaných tejto problematike, ktoré majú dve základné podoby, architektonicko-symbolickú a múzejno-inštitucionálnu. Tie sa v rôznych podobách vzájomne dopĺňajú a v nejednom prípade tvoria jeden celok.

Danej problematike sa sústavne venuje UNESCO (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*) a v spolupráci s IOM (*International Organization for Migration*) mapujú súčasný trend vo vývoji pamätníkov a múzeí po celom svete. Tak, ako v Spojených štátoch, Austrálii, Kanade a nedávno aj v európskych krajinách (napríklad Francúzsku, Taliansku, Nemecku, Holandsku, Portugalsku, Španielsku, Švajčiarsku, Veľkej Británii a ďalších štátoch), sa vytváranie takýchto centier stalo cieľom, ako uľahčiť prenos medzi generáciami, ako aj vytvoriť priestor pre stretnutia medzi migrantmi a hostiteľskou krajinou. UNESCO a IOM sa rozhodli spolupracovať pri podpore výmeny informácií a skúseností o histórii prisťahovalectva a spomienok migrantov, najmä prostredníctvom pomoci pri zakladaní a rozvoji múzeí v prijímajúcej krajine. Tento druh múzeí pomáha najmä zbierať, chrániť, vyzdvihovať a sprístupňovať širokej verejnosti určité artefakty týkajúce sa histórie a kultúry prisťahovalectva a približuje proces integrácie prisťahovaleckých komunít. Tieto iniciatívy prezentujú príspevky zo strany migrantov do hostiteľskej krajiny, rozmanitosť a bohatstvo pôvodu a jeho kultúr, hľadanie spoločnej reči a pocitu spolupatričnosti, zvyšovanie informovanosti a vzdelávania o migrácii, vytváranie novej identity, rozvíjanie empatie medzi domácim obyvateľstvom a narúšanie stereotypov o vysťahovalectve a prisťahovalectve.

„Slovenská republika podporuje národné povedomie a kultúrnu identitu Slovákov žijúcich v zahraničí, podporuje ich inštitúcie zriadené na dosiahnutie tohto účelu a vzťahy s materskou krajinou“ (článok 7a Ústavy Slovenskej republiky, úplne znenie Ústavy SR zákon č.1345/2001 Z. z.).

„Slovensko a Slováci tvoria neoddeliteľnú súčasť európskych kultúrnych tradícií a ich história je úzko spojená s počiatkami kresťanstva v stredoeurópskom priestore. Je to národ, ktorého korene sú pevne ukotvené na území Slovenska, oddávna obývaného predkami Slovákov. V dôsledku historického vývoja časť Slovákov žije v súčasnosti mimo krajiny svojich predkov, príčiny tohto stavu sú rôzne, avšak Slovensko je hrdé na skutočnosť, že všade tam, kde prichádzali Slováci, sa ako občania novej vlasti aktívne spolupodieľali na rozvoji danej krajiny a stali sa jej obohatením.

Slovensko a Slovenská republika vždy považovali a považujú Slovákov v zahraničí za integrálnu národnú súčasť, ich život a dejiny za súčasť slovenských národných dejín a ich kultúru za súčasť národného kultúrneho dedičstva. Slovenská republika si je vedomá, že Slováci vo svete sú spoločnými duchovnými nositeľmi slovenskej štátnosti, a oceňuje ich prínos ako integrujúceho činiteľa a mostu preklenujúceho hranice medzi materskou krajinou a ich novou vlasťou. Slovákov po celom svete viaže pevné puto cyrilometodských tradícií, ktorých pôvodcovia sa stali spolupatrónmi Európy.

Slovenská republika oceňuje, že napriek zrasteniu Slovákov s novým kultúrnym priestorom sa naďalej hlásia ku svojim koreňom a k svojej domovine. V tejto súvislosti im Slovenská republika bude v záujme udržania a rozvoja ich národného povedomia a národno-kultúrnej identity naďalej venovať pozornosť, spolupracovať s nimi, všemožne im pomáhať a podporovať ich práva. Zároveň bude vždy ústretová a otvorená riešeniu ich požiadaviek a potrieb. V rámci toho Slovenská republika považuje za svoj trvalý záväzok neustále rozvíjať systém vzťahov so Slovákmi žijúcimi v zahraničí.“ (Deklarácia Národnej rady Slovenskej republiky k Slovákom žijúcim v zahraničí, 6. júla 1999).

Každý piaty Slovák dnes žije mimo Slovenska, zostávame krajinou vysťahovalcov aj v modernej ére. Podľa oficiálneho sčítania obyvateľstva, v roku 2021 v Slovenskej republike žilo 4 567 547 Slovákov a podľa údajov Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, v diaspóre vo svete 1 535 680 Slovákov a ich potomkov. Podľa týchto údajov celkový počet príslušníkov slovenského národa na tejto planéte je 6 103 227 osôb a slovenská diaspóra tvorí z toho 25,16%. Slováci na Slovensku a Slováci vo svete tvoria jeden národ.

V zmysle týchto skutočností a záväzkov definovaných v legislatíve Slovenskej republiky, spracovatelia predkladajú nasledujúci materiál na všeobecnú diskusiu a pripomienkové konanie pre celú slovenskú diaspóru vo svete. Jeho hlavným cieľom je vybudovanie Pamätníka slovenského vysťahovalectva ako budúcej národnej kultúrnej pamiatky.

Väčšina emigračných a imigračných štátov pri tvorbe a výkone štátnej politiky vo vzťahu k súčasným migračným pohybom, k vlastným menšinám a komunitám žijúcim v zahraničí, venuje osobitnú pozornosť budovaniu a existencii pamätníkov venovaných tejto problematike, ktoré majú tieto základné podoby: architektonickú, výtvarnú, sochársku, múzejnú a inštitucionálnu. Viaceré sa v rozličných podobách vzájomne dopĺňajú a v nejednom prípade tvoria jeden celok. Na priblíženie uvádzame stručný prehľad krajín, kde podobné pamätníky už jestvujú: Argentína, Austrália, Belgicko, Brazília, Česko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Izrael, Južná Afrika, Kanada, Libanon, Malta, Nemecko, Nórsko, Portugalsko, San Marino, Srbsko, Slovinsko, Spojené štáty americké, Španielsko, Švédsko, Švajčiarsko, Taliansko, Veľká Británia.

V rámci snáh a úvah o novej podobe usporiadania vzťahov Slovenskej republiky k Slovákom v zahraničí, aj u nás neustále rezonuje myšlienka na vybudovanie *Pamätníka slovenského vysťahovalectva*. Konkrétnou podobou myšlienky *Pamätníka slovenského vysťahovalectva* je snaha o vybudovanie hmotného pamätníka v architektonickom, sochárskom a výtvarnom stvárnení, ktorý by mal symbolickú podobu aj navonok a bol by prejavom prepojenia medzi Slovákmi a ich potomkami, ktorí žijú v zahraničí, so Slovákmi, ktorí žijú na Slovensku. Snahy o vybudovanie hmotného pamätníka sú spojené so zápalom jednotlivcov na jednej strane, na druhej s prázdnymi slovami, sľubmi, zjavnou i skrytou neochotou, malým záujmom štátnych a verejných činiteľov a s tým spojenou frustráciou slovenského zahraničia. Prvým konkrétnym nositeľom myšlienky vybudovania hmotného pamätníka sa stal Dom zahraničných Slovákov v Bratislave. Na základe jeho iniciatívy a s podporou starostu mestskej časti Bratislava-Petržalka Vladimíra Bajana, bol v júli 2000 v Sade Janka Kráľa na pravom brehu Dunaja položený základný kameň budúceho pamätníka. Je ním 4,5-tonový kus neopracovaného červeného mramoru, ktorý venovali Slováci z Maďarska. Na slávnostnom akte boli prítomní delegáti krajanských spolkov z celého sveta, kameň posvätili zástupcovia rímsko-katolíckej a evanjelickej cirkvi na Slovensku.

Myšlienku pamätníka si osvojili a verbálne podporili aj viacerí predstavitelia štátnej a verejnej správy, ale prakticky už 25 rokov sa realizácia nepohla ďalej. V roku 2008 bol

vypracovaný nový aktualizovaný ideový zámer od autorov Dr. Claude Baláža a Ing. Dušana Klima, ktorí zastupovali Združenie nezávislých expertov pre otázky dejín a života zahraničných Slovákov a Slovensko-nemeckú úniu v Nemecku. Ten navrhoval umiestniť pamätník na začiatku parku oproti budove Slovenského národného múzea. Žiaľ, zvíťazilo rozhodnutie priestor pred SNM venovať soche T. G. Masaryka a čs. štátnosti.

Keď v roku 2008 vláda Slovenskej republiky prijala uznesenie ku koncepcii štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí do roku 2015, zaväzovala podpredsedu vlády pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny Dušana Čaploviča, aby do 31. decembra 2010 v spolupráci s predsedom Bratislavského samosprávneho kraja vybudoval Pamätník slovenského vysťahovalectva v Bratislave a zabezpečil jeho kofinancovanie. Slovenské médiá vtedy priniesli správu, že do dvoch rokov bude stáť pamätník, no žiaľ, nestalo sa tak, a podobne ako časť vládneho uznesenia týkajúca sa stálej expozície, sa tieto ciele ukázali ako nereálne a nesplniteľné.

V roku 2009 sa uskutočnilo rokovanie predsedníčky Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí so starostom mestskej časti Bratislava-Petržalka Milanom Ftáčnikom, ktorý vyjadril podporu vybudovaniu pamätníka a lokalitu Sadu Janka Kráľa považoval za vhodnú na vzdanie úcty Slovenskej republiky všetkým svojim vysťahovalcom. V roku 2011 sa predseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Milan Vetrák stretol s primátorom Bratislavy Milanom Ftáčnikom a hlavnou architektkou hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy Ingrid Konrad, informoval ich o doterajšom stave príprav budovania budúceho pamätníka a požiadal o pomoc a súčinnosť pri riešení tohto dlho neriešeného problému.

Keďže dovtedy vyjadrovaná podpora zámeru vybudovať pamätník ostala vždy len vo verbálnej polohe, ďalšiu iniciatívu na seba prevzali občianske združenia Združenie nezávislých expertov pre otázky dejín a života zahraničných Slovákov a Migrácia SK. V spolupráci s Maticou slovenskou založili v roku 2013 nadáciu Národný pamätník slovenského vysťahovalectva. Nadácia Národný Pamätník Slovenského Vysťahovalectva (NNPSV) vznikla 26. 7. 2013 (č.reg.2003/Na-2002/1060). Nadácia hneď po svojom založení uskutočnila sériu pracovných konzultácií so zástupcami viacerých krajanských spolkov v zahraničí, s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí, so Spolkom slovenských architektov, záujmovými odbormi Matice slovenskej a námestníkom primátora Bratislavy Jánom Budajom. V roku 2014 nadácia pokračovala v pracovných rokovaniach za účelom postupného vytvárania partnerov zainteresovaných na príprave a realizácii budúceho pamätníka a zriadila webovú stránku www.vystahovalectvo.sk. Začiatkom roku 2014 nadácia vypracovala úvodný projekt

Národného pamätníka slovenského vysťahovalectva a na webovej stránke ho vystavila na verejné pripomienkové konanie. Okrem zakladateľských partnerov (Matica slovenská, Migrácia SK, Združenie expertov pre otázky dejín a života zahraničných Slovákov), prvým pracovným partnerom sa stal Spolok architektov Slovenska a s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí bola v tomto zmysle podpísaná aj písomná dohoda o spolupráci**.**

Pracovné rokovania sa uskutočnili na pôde Mestského ústavu ochrany pamiatok v Bratislave, s Komisiou kultúry a ochrany historických pamiatok Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky a Komisiou hl. mesta Bratislavy pre pamätníky a zásahy do verejného priestoru. Práve táto komisia pri posudzovaní úvodného projektu súhlasila, že ideálne miesto pre pamätník by bolo na ľavom brehu Dunaja, v okolí Starého mosta, resp. na promenáde smerom k mostu Apollo. Komisia súhlasila s vytypovanou lokalitou a v uznesení uložila pripraviť štúdiu, ktorá tento priestor (promenáda od Starého mosta až po most Apollo) architektonicky zadefinuje, nielen vo vzťahu k umiestneniu pomníka, ale zahrnie tam aj možnú perspektívu vytvorenia múzea slovenského vysťahovalectva v tejto lokalite. Iste to nie je náhoda, ale aj historická retrospektíva, lebo v tomto priestore, kde sa v medzivojnovom období konali Dunajské veľtrhy, sa práve v ich rámci v roku 1936 po prvýkrát uskutočnila veľká výstava o slovenskom vysťahovalectve. V nadväznosti na toto uznesenie a za účelom vypracovania uvedenej štúdie, nadácia nadviazala pracovný kontakt s A1 ReSpect a.s. Architecture, ktorá projektovala aj priľahlý komplex na dunajskom nábreží Eurovea a nástupný priestor Gondová. Širšie odporúčaný priestor pre lokalizáciu budúceho pamätníka sme po viacerých odborných konzultáciách zúžili na priestor vymedzený Gondovou ulicou, nájazdom na Starý most a jestvujúcim protipovodňovým pobrežným múrom. Uvedený priestor, ktorý bol v nedôstojnom stave a slúžil ako dočasné parkovisko pre osobné motorové vozidlá, by sa mohol stať pre Bratislavu novým reprezentačným miestom pre domácich a najmä zahraničných návštevníkov. Nadácia NNPSV navrhovala v tomto priestore vytvoriť nové námestie (možno Námestie slovenského vysťahovala alebo Námestie vysťahovalcov) v ktorom by mohli byť komplexne saturované všetky očakávania a potreby doteraz nenaplnenej medzinárodnej prezentácie minulých i súčasných migračných pohybov obyvateľov Slovenskej republiky. Realizáciou pamätníka na dôstojnom a dostatočne frekventovanom mieste, akým nepochybne navrhovaný priestor je, by mesto získalo novú dominantu, ktorej ideový obsah by presahoval rámec Slovenskej republiky. Predmetná urbanisticko-architektonická štúdia bola pod záštitou podpredsedníčok NR SR Jany Laššákovej a Eriky Jurinovej prezentovaná 3. júla 2014 na pôde parlamentu. Zúčastnení odborníci a významné osoby spoločenského, hospodárskeho

a politického života zo zahraničia i z domova podporili vybudovanie pamätníka a ocenili návrh na jeho budúce umiestnenie v Bratislave. Žiaľ, pozemok, ktorého vlastníkom je Univerzita Komenského, jej rektorát odmietol prepustiť na uvedené účely.

Ďalším navrhovaným priestorom pre umiestnenie pamätníka sa stal zdevastovaný, voľný nezastavaný priestor, ohraničený ulicami Landererova, Olejkárska a Čulenova, ktorý je štátnym pozemkom v správe Slovenského divadla (nová budova) a Ministerstva kultúry SR. Umiestnenie schválilo, na základe odporúčania svojich odborných komisií, Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy (uznesenie č.224/2015). Napriek viacerým žiadostiam sa SND ani MK SR dodnes nevyjadrili.

V roku 2022 vláda Slovenskej republiky svojím uznesením č.387 z 8. júna 2022 uložila predsedovi Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, v spolupráci s primátorom hlavného mesta SR Bratislava a generálnym riaditeľom Slovenského národného múzea, vybudovať Pamätník slovenského vysťahovalectva v Bratislave a zabezpečiť jeho financovanie z rozpočtovej podkapitoly Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí do 31. decembra 2028. Bol vytypovaný nový priestor na umiestnenie pamätníka pri Chorvátskom kanáli na Pápežskej lúke a prípravou projektu bol poverený Metropolitný inštitút Bratislava. Projekt stroskotal na finančných požiadavkách pre zakúpenie pozemku, na zmene vlády a zmene predsedu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Nová vládna garnitúra otvorila nové kolo hľadania umiestnenia Pamätníka slovenského vysťahovalectva. Sľubným sa ukazuje ponuka starostu miestnej časti Bratislava-Ružinov Martina Chrena. Po podpise Memoranda o spolupráci s predsedníčkou Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Dagmar Repčekovou, obe strany dohodli umiestnenie pamätníka v Parku A. Wetzlera v Bratislave-Ružinove.

Časté zmeny v návrhu na umiestnenie pamätníka od roku 2000 doteraz – Sad Janka Kráľa v Petržalke, pravobrežie Dunaja, oproti reštaurácii Leberfinger, pravobrežie na mieste bývalého lunaparku, ľavobrežie Dunaja pri Starom moste, pri Eurovea, v parčíku pred Slovenským národným múzeom, na parkovisku pred FF UK Bratislava, v parku za novým SND, na Landererovej ulici, na Pápežskej lúke v Petržalke, v Parku A. Wetzlera v Ružinove – svedčia o deficite štátneho záujmu o slovenskú diaspóru.

ARCHITEKTONICKÁ ŠTÚDIA:
PAMÄTNÝ AREÁL VYSŤAHOVALECTVA

Lokalita: Park Alfréda Wetzlera, Bratislava-Ružinov
Autor štúdie: Nadácia Národný Pamätník Slovenského Vysťahovalectva
Dátum: 11. 11. 2025

1. Ideový zámer

Pamätný areál vysťahovalectva je priestorom tichej spomienky, úcty a reflexie nad osudmi Slovákov, ktorí v minulosti odchádzali do sveta s vidinou hľadania slobody, práce a dôstojného života. Areál má symbolicky prepojiť minulosť a prítomnosť, Slovensko a svet, a zároveň sa stať miestom stretávania a poznania. Inšpiráciou pre umiestnenie v parku Alfréda Wetzlera je odkaz odvahy, humanizmu a pamäte – hodnoty, ktoré sú spoločné pre tých, čo zostali, aj tých, ktorí odišli.

2. Urbanistická a kompozičná koncepcia

Areál je navrhnutý ako otvorený priestor so štyrmi hlavnými prvkami:

1. Súsošie „Vysťahovalci“ – ústredný umelecký motív, symbolizujúci človeka na ceste.
2. Základný kameň – pripomienka začiatku projektu a koreňov slovenského národa.
3. Pamätný múr vysťahovalcov – nositeľ historickej pamäte a informácií o osudoch Slovákov vo svete.
4. Zvonica – vertikálny prvok symbolizujúci hlas domova a spojenie vzdialených svetov.

Kompozične je areál riešený ako symbolická cesta – „Cesta vysťahovalca“, ktorá vedie návštevníka od základného kameňa, cez súsošie, k pamätnému múru a vrcholí pri zvonici. Celý priestor je integrovaný do zelene parku a otvorený pre návštevníkov bez bariér.

3. Architektonické a výtvarné riešenie

Súsošie: Bronzové alebo kameninové figúry na kruhovom podstavci z travertínu. Základný kameň: Monolit zo svetlej žuly s nápisom „Na pamiatku slovenského vysťahovalectva“. Pamätný múr: Kombinácia kamennej steny a kovových panelov s rytými menami a mapami

vysťahovaleckých regiónov. Zvonica: Minimalistická konštrukcia výšky cca 8 m, s jedným zvonom a svetelným akcentom. Dlažby sú navrhnuté z prírodného kameňa, doplnené drevenými lavičkami a decentným osvetlením.

4. Krajinárske riešenie

Areál sa prirodzene začleňuje do existujúcej zelene parku. Použitá je nízka trvalková zeleň a trávy, ktoré nenarúšajú pohľadové osi. Pôvodné stromy zostávajú zachované a tvoria prirodzený rámec pamätného priestoru. Osvetlenie je tlmené, orientované smerom nadol – pre večernú kontemplatívnu atmosféru.

5. Symbolika a posolstvo

Každý prvok nesie symbolický význam: Základný kameň – koreň a pôvod. Súsošie – odchod a odvaha. Múr – pamäť a spomienka. Zvonica – hlas domova, spojenie. Spolu vytvárajú harmonický celok, ktorý rozpráva príbeh cesty, odlúčenia a návratu – súčasť slovenských dejín i identity.

6. Záver

Pamätný areál vysťahovalectva v parku Alfréda Wetzlera je projektom kultúrnej pamäte a identity Slovenska. Jeho architektonické riešenie vychádza z princípov jednoduchosti, symboliky a prirodzenej integrácie do prostredia. Cieľom je vytvoriť priestor, ktorý bude dôstojným miestom spomienky, ale aj živým priestorom pre stretnutia a poznanie.

Vizualizácia Pamätného areálu vysťahovalectva

NÁVRH OPISU „MÚRU SLOVENSKÝCH VYSŤAHOVALCOV“ AKO SÚČASTI PAMÄTNÉHO AREÁLU VYSŤAHOVALECTVA V PARKU ALFRÉDA WETZLERA V BRATISLAVE-RUŽINOVE

Múr slovenských vysťahovalcov – symbolická kronika odchodu a návratu

Charakteristika:

Múr slovenských vysťahovalcov je centrálnym kompozičným a ideovým prvkom pamätného areálu. Predstavuje tichého svedka cesty miliónov Slovákov, ktorí v priebehu 19. a 20. storočia opustili rodnú zem v nádeji na lepší život. Nie je to len pomník odchodu, ale aj príbeh návratu, zachovania identity a spojenia so Slovenskom.

Umiestnenie a orientácia:

Múr sa tiahne v miernom oblúku, symbolizujúcom horizont cesty – pohyb medzi domovom a svetom. Orientovaný je na západ – smerom, ktorým sa väčšina vysťahovalcov vydávala do Ameriky. Pred múrom je chodník z kameňov, ktoré reprezentujú jednotlivé regióny Slovenska, z ktorých ľudia odchádzali. V strede múru – bronzový hautreliéf.

Materiál:

Pôvodný bratislavský travertín a bronz, doplnený pieskovcom z rôznych oblastí Slovenska. Povrch je jemne opracovaný, s čitateľnými štruktúrami – akoby bol ošľahaný časom a vetrom. V bronzových vložkách sú tabuľky na pamäť vysťahovalcov a ich rodín.

Textová vrstva:

V strede múru je nápis: **„Odchádzali s nádejou – vracajú sa v spomienkach.“**

Na pamiatku všetkých Slovákov, ktorí hľadali nový domov vo svete.

Pod nápisom možno uviesť aj stručnú historickú informáciu o vlnách vysťahovalectva a QR kód s prepojením na digitálny archív príbehov.

Emocionálny a priestorový účinok:

Návštevník prechádza popri múre ako popri otvorenej knihe z kameňa a kovu, kde sa prelína osobné a národné. Každý dotyk kamennej plochy pripomína ľudské osudy – odlúčenie, prácu, sny i návraty.

Vizualizácia Múru vysťahovalcov

Vizualizácia pamätného hautreliéfu na Múre vysťahovalcov

Zvonica slovenskej diaspóry vo svete

Zvonica – vertikálny prvok symbolizujúci hlas domova a spojenie vzdialených svetov.

Vizualizácia zvonice slovenskej diaspóry

ORIENTAČNÝ ROZPOČET (BEZ PRESNÝCH ROZMEROV), PREHĽAD

Ceny sú hrubé orientačné rozpätia pre Slovensko (Bratislava) pri bežných podmienkach. Rezerva: +10–20 % odporúčaná.

1) Variant ekonomický (nízke štandardy, lokálne práce)

Bronzové súsošie (jednoduché): 25 000 € – 40 000 €

Podstavec / plocha: 3 000 € – 6 000 €

Pamätný múr (jednoduchý, menší reliéf/tabuľky): 12 000 € – 18 000 €

Kampanila (jednoduchá konštrukcia + zvon): 8 000 € – 12 000 €

Dlažby a chodníky (~250–350 m², lacnejší materiál): 7 500 € – 15 000 €

Základný kameň s rytím: 700 € – 1 500 €

Krajinárske úpravy, mobiliár, osvetlenie: 5 000 € – 8 000 €

Projekt, povolenia, rezervy: 6 000 € – 12 000 €

Celkom (ekonomický): ~60 000 € – 110 000 €

2) Variant štandardný / odporúčaný (kvalitné materiály, spoľahliví dodávatelia)

Bronzové súsošie (kvalitné): 45 000 € – 90 000 €

Podstavec / plocha (kvalitný kameň): 6 000 € – 12 000 €

Pamätný múr (kamenárčina + kovové panely, rytiny): 18 000 € – 35 000 €

Kampanila (kvalitný materiál, pekný zvon): 12 000 € – 30 000 €

Dlažby a chodníky (stredná kvalita): 15 000 € – 35 000 €

Základný kameň s rytím: 1 500 € – 3 000 €

Krajinárske úpravy, mobiliár, osvetlenie: 8 000 € – 18 000 €

Projekt, povolenia, autorské poplatky: 10 000 € – 25 000 €

Celkom (štandardný): ~120 000 € – 250 000 €

3) Variant monumentálny / prémiový (renomovaný sochár, komplexné reliéfy, drahšie kamenárstvo)

Bronzové súsošie (renomovaný autor, vysoký detail): 120 000 € – 300 000 €

Podstavec / exkluzívna dlažba: 15 000 € – 40 000 €

Pamätný múr (detailný reliéf, veľké množstvo rytín): 40 000 € – 120 000 €

Kampanila (kamenná, detailné spracovanie, historický zvon): 30 000 € – 80 000 €

Dlažby a chodníky (prémiové materiály): 30 000 € – 80 000 €

Základný kameň, mobiliár, krajinárske úpravy, osvetlenie: 5 000 € – 25 000 €

Projekt, povolenia, autorské odmeny: 25 000 € – 60 000 €

Celkom (monumentálny): ~250 000 € – 700 000 €

ZÁVEROM

Budúci pamätník by mal plniť funkciu živého pamätníka permanentne prepojeného na obyvateľov Slovenskej republiky, i ako súčasť celosvetovej siete migračných pamätníkov v zahraničí a v neposlednej miere i v kontexte tvorby politík Európskeho spoločenstva vo vzťahu k fenoménu Európania vo svete.

Po dobudovaní bude pamätník pripomínať aj nasledujúcim generáciám Slovákov, že ich pôvodnú vlasť opustilo veľa synov a dcér, ktorí sa rozpŕchli po celom svete, ale z ich sŕdc nikdy nevymizla láska k rodnému kraju. Pamätník sa svojím putom s minulosťou i prítomnosťou stane živým odkazom aj pre budúce generácie, mal by sa stať akousi vstupnou bránou putovania zahraničných Slovákov po svojej pôvodnej vlasti, ako aj styčným bodom pre ľudí, ktorí v našej krajine hľadajú svoje korene.

Vypracovala:

Nadácia Národný Pamätník Slovenského Vysťahovalectva (NNPSV)

Rebarborová 41/A, 821 07 Bratislava, IČO: 42272416

e-mail: info@vystahovalectvo.sk

www.vystahovalectvo.sk